
ARCHIV SYNDIKÁTU NOVINÁŘŮ

Karel Malec

Od srpna 1999 byly fondy VI. oddělení Státního ústředního archivu rozhojněny o rozsáhlé spisové celky novinářských organizací, které naposledy nesly název Archiv Syndikátu českých novinářů. Stalo se tak na základě depozitní smlouvy ze dne 28.5.1999, kterou Syndikát novinářů České republiky předal zmíněný archiv do odborné archivní péče SÚA.

Ačkoliv archiv tvoří archiválie různých původců, tj. jednotlivých novinářských organizací jak vznikaly, resp. zanikaly v průběhu všech změn společenského vývoje, bylo při zpracování v SÚA rozhodnuto, aby archiv tvořil jediný archivní fond Archiv Syndikátu novinářů (archivní signatura SYN). Vycházelo se z toho, že z obecného hlediska jde vlastně o jediného společného původce – novinářské profesní sdružení, byť vystupující v podobě různých novinářských organizací.

Bohatý život novinářských organizací zanechal po sobě velké množství písemných materiálů, vzešlých z jejich vnitřní spolkové činnosti i z jejich vnějších vztahů k ostatním organizacím a k celému veřejnému politickému i kulturnímu životu. Ne všechny tyto písemnosti se však dodnes zachovaly. Příkladem může být osud spisových materiálů naší nejstarší novinářské organizace, Spolku českých žurnalistů (1877–1939). Zpráva o nich podává obraz negativní. Ponechme mluvit přímého svědka, redaktora Národních listů Josefa Vejvaru, který líčí, co se mu přihodilo v roce 1898: „Otevřev kancelářské dveře, stanul jsem překvapen. Ze železných kamen neunikal dým do komínu, nýbrž do místnosti... pátral jsem po příčině závady, která byla velmi prostě vysvětlena. Kamna byla svrchu přecpána papíry více doutnajícími než hořícími. Nezbylo než jednotlivé závitky a chomáče z kamen vyjmouti... přitom bezděky zraky mé padly na ohořelý papír, na jehož konci byl podpis Jana Nerudy, jednoho ze zakladatelů Spolku českých žurnalistů... Z ohořelých zbytků spisů totiž bylo možno zjistit, že jsou z prvých počátků spolku, ale celistvosti z nich už nebylo možno docílit... V kumbále... častěji jsem prodléval, hromadu odpadků prohrabával, při čemž se mi ... podařilo nalézt několik listin, důležitých to záznamů o založení první organizace českých novinářů... S náležitou pietou chránil jsem tyto zbytky po dlouhou řadu let.“

Další smutnou zkušenost prožil po roce 1918, kdy mu v rámci Spolku českých žurnalistů byla propůjčena místnost k založení žurnalistického archivu: „Základem byly spisy zachráněné z ohně a obsahující doklady o založení Spolku českých žurnalistů...“

„Ale radost má a potěšení neměly dlouhého trvání... Jednoho dne... byl postižen můj posvátný chrám žurnalistických památek pohromou neočekávanou a zdrcující. Místnosti bylo prý zapotřebí k jiným experimentům, a proto bez dlouhých rozprav a okolků byl celý archiv... vyházen na hromadu – podobně jako tenkrát před čtvrt stoletím – a svědomitá posluhovačka odnášela koše „starých hadrů a škvárů“ do skladiště, kde byla makulatura pěstována do balíků, určených do stoupy papírny...

Podruhé jsem zachránil z této neladné hromady závitků spisů, kterých jsem si vážil více snad než burzián cenných papírů. Přesto mnohé drahé věci propadly při tom zkáze.“¹

Jeho obětavou činností se zachovaly části materiálů Spolku českých žurnalistů i jiné doklady o životě a činnosti českých novinářů. I tak tvoří spisy Spolku českých žurnalistů v rámci dnešního Archivu Syndikátu pouze jeden jediný karton. Při tom spisová agenda Spolku českých žurnalistů musela být velmi rozsáhlá, jak ukazuje dokumentování spolkové a další podpůrné činnosti na stránkách výročních zpráv Spolku českých žurnalistů a jemu přidružených organizací.²

Nevíme nic o péči o spisový materiál další novinářské organizace, Jednoty českých a československých novinářů (1902–1939); *stav* jejich spisů, jejího Havlíčkova fondu českých novinářů ukazují, že spisy nebyly přece jenom vystaveny takové zkáze, jako tomu bylo u Spolku českých žurnalistů. Nicméně bohatost výročních zpráv ukazuje na značně rozsáhlou spisovou agendu.³

Myšlenka zřízení novinářského archivu se objevila opět po roce 1918, tehdy přišel do Syndikátu tisku čsl. Jar. B. Zyka s návrhem zřídit novinářské museum a archiv československého novinářství, návrh byl přijat a zřízena komise ve složení J. Hejret, K. Čvančara, V. Bittnar, J. B. Zyka.

Teprve roku 1924 byly realizovány některé další podněty a k součinnosti vyzvány⁴ Česká obec novinářská, Syndikát tisku čsl., Spolek českých žurnalistů a Jednota čsl. novinářů.

Ukázalo se však, že ideové plány směřují do oblasti výstav a museálních expozičních tisku a novinářského života vůbec, zatímco název novinářský archiv byl pouze neujasněným použitím tohoto pojmu.

Vůbec pojmová neujasněnost, dosti typická pro novinářské prostředí, provázela většinu i dalších budoucích návrhů vzniku obdobných institucí.

Značně rozdílná byla péče o spisový materiál v Syndikátu československých novinářů, vyplývalo to již z té skutečnosti, že Syndikát byl nejen stavovskou, ale i odborovou organizací novinářů, což přinášelo nároky vést důslednou spisovou agendu týkající se členské evidence, dokladů zaměstnanosti, péče o ne-

zaměstnané a nové umístování a další zastupování zájmu a potřeb, jak novinářských jednotlivců, tak i novinářství vůbec.⁵

K péči o uchovávání spisového materiálu měl nejbližše funkcionář Syndikátu, redaktor Rudého práva Bohuslav Novotný, bylo tedy logické, že v roce 1938 na ustavující schůzi ústředního výboru Syndikátu byl pověřen funkcí archiváře.

Jal se ihned uskutečňovat svůj záměr vybudovat novinářský archiv a opět to byla myšlenka dvoukolejná. Na jedné straně šlo o získávání a doplňování archiválií, vzešlých z organické činnosti jednotlivých novinářských organizací, na druhé straně měla myšlenka širší záběr – podchytit veškeré podklady individuální i kolektivní činnosti novinářů a dokumentovat vývoj českého novinářství v nejširších souvislostech. Proto na stránkách věstníku Syndikátu Tisk a novináři byla potřikrát uveřejněna výzva, aby členové Syndikátu odevzdali pro uvedený účel „všechny památky, zajímavé tisky, časopisy a publikace až do nejstarších dob, pokud mají vztah k novinářství a našim novinářům, a pokud je sami vlastní, nebo aby nám sdělili prameny, podle nichž bychom takové význačné dokumenty mohli získati.“⁶

Na tuto výzvu reagoval pouze jediný redaktor, Antonín Žalud, který věnoval 14 publikací, protokolů aj. dokumentů z důležitých novinářských zájezdů, sjezdů a porad novinářů českých, slovenských a slovanských v nejrůznějších městech a zemích. [Šlo zřejmě o archiválie z činnosti Všeslovanského svazu novinářů (1898–1938).] Kromě toho řadu fotografií. Cenným darem byla kniha zakládajících členů Syndikátu pražských deníkářů z roku 1911–1913. B. Novotný ji doplnil fotografiemi tam uvedených členů a jejich vlastnoručními přihláškami.

Myšlenka vytvoření novinářského archivu v té či oné podobě se ještě více projevila v období pomnichovském.⁷ Celkové tehdejší ovzduší bylo nesené okřídleným rčením „zpět ke kořenům“, v nebývalé míře se začal projevovat historismus, zdůrazňující historické souvislosti veškerého národního dění jak v oblasti politické, tak zejména v oblasti kulturní. Průvodním jevem bylo i sjednocování dosavadního roztržitého spolkového života, což se v oblasti novinářství projevilo vznikem Národního svazu novinářů, jehož kmenovou podstatu tvořil dosavadní Syndikát čs. novinářů a do jehož rámce vstupovaly postupně ostatní novinářské organizace. V důsledku toho se dosavadní archiv stal Archivem Národního svazu novinářů, který začal být ve větší míře doplňován cennými archiváliemi.⁸ Byl to především dar šéfredaktora a ředitele Central European-Press, Věnceslava Švihlovského – značné množství listinného materiálu, dokumentární sjezdové listiny z činnosti tiskových sdružení a mezinárodních dohod, cizineckého tiskového novinářského sboru, korespondence a další dokumentární materiály.

Kromě toho věnoval archivu velkou politickou, hospodářskou, vědeckou i sociologickou redakční knihovnu i svou knihovnu vlastní.

Dalším přínosem Archivu byl dar redaktora Josefa Vejvary, který věnoval svůj celý osobní novinářský archiv, včetně svých vzpomínkových postřehů, korespondence a všestranného dokumentování celé své více než čtyřicetileté reportérské činnosti.

S darem Josefa Vejvary se zároveň do Archivu národního svazu novinářů dostala torza spisů Spolku českých žurnalistů, která redaktor Vejvara celý život svědomitě uchovával a opatroval. Souviselo to s tehdejším ukončením činnosti Spolku českých žurnalistů.

V rámci sjednocování organizací byla předána část archivu Jednoty českých novinářů, některé z administrativních knih, publikací, část listinného materiálu, zápisů, statutárních dokumentů, korespondence a pozvánek k četným jejím akcím.

V této době chybělo ještě doplnění archivu o spisy Klubu čs. žurnalistů a Klubu národohospodářských redaktorů.

Na tomto slibném základu pokračoval Bohuslav Novotný v dalším uspořádání archivu. Vytvářel zde – samozřejmě bez jakéhokoliv spisového plánu – tematické spisové celky podle vlastního uvážení, které ukládal do desek s chlopňemi opatřenými ručně psaným označením obsahu.

Obnovení svobodného života po osvobození v květnu 1945 přineslo i vznik nové novinářské organizace – Svazu českých novinářů, která se opírala o dosavadní Národní svaz novinářů. V roce 1949 byla vystřídána vznikem celostátní organizace – Svazu československých novinářů. Nové organizaci se dostalo i nového sídla, když jí byly věnovány domy číslo 3 a 5 na tehdejší Stalinově (dnes Vinohradské) třídě. Sem došlo ke stěhování z dosavadního sídla Národního svazu novinářů na Schwerinově 46 (dnes Vinohradské třídě 46). V těchto budovách sídlila od roku 1953 i nová součást SČSN, totiž Novinářský studijní ústav, se svou knihovnou a výstřižkovým archivem.

Spisový materiál nových organizací byl porůznu ukládán v psacích stolech a jiném kancelářském nábytku, spisy tehdy vzniklého Sdružení vězněných novinářů při Svazu českých novinářů byly opatrovány doma jejich jednatelem redaktorem Josefem Linkem. Stěhování se týkalo též dosavadního archivu Národního svazu novinářů, ale povědomí o jeho existenci se zcela vytratilo a jakoby se po něm slehla země.

U počátků dnešní podoby uspořádání a zpracování archivních materiálů novinářských organizací stála opět obdobná událost, která potkala Josefa Vejvaru v roce 1898 a znovu po roce 1918.

Pracovníci knihovny Novinářského studijního ústavu našli totiž zcela náhodou v roce 1955 v popelnicích na dvoře spisové materiály, v nichž pracovník knihovny, redaktor Bohumil Milčan (před osvobozením Mühlstein), bezpečně rozpoznal desky s písmem Bohuslava Novotného – tedy materiály původního archivu. Opět to byly dokumenty, které již jednou zachraňoval Josef Vejvara a které do desek s popisem obsahu pečlivě ukládal Bohuslav Novotný.

Materiály ty vykutala sekretářka SČSN ze zákoutí spodních částí regálových skříní v místnosti sekretariátu. Rozruch tímto nálezem vyvolaný, zejména ostrý zákrok zástupce ředitele Novinářského studijního ústavu JUDr. Ladislava Maredu u vedoucího tajemníka SČSN Ladislava Macha, způsobil, že byly ihned dovyhledány i další materiály a vše předáno do správy a péče knihovny Novinářského studijního ústavu, jejímž vedoucím byl pisatel těchto řádků.

Nedlouho potom se nalezené materiály podstatně rozrostly. Knihovna NSÚ dostala k dispozici velkou sklepní místnost, kde ve starých šatníkových skříních pod všelikým harampádím bylo objeveno velké množství dalších desek původního archivu.

Ukázalo se, že bude nutno přistoupit k systematické péči o tyto písemnosti. Proto byla rozvinuta sběrná akce po odděleních SČSN i po novinářských důchodcích, při které byly shromážděny nejen další dosud roztroušené spisové materiály Syndikátu a Národního svazu novinářů, ale i materiály ostatní, které přinášeli jejich dosavadní držitelé – bývalí funkcionáři novinářských organizací.

Jak složité mohou být cesty archiválií, ukazuje fond organizace německých žurnalistů v ČSR Reichsgewerkschaft der deutschen Presse in der ČSR, který byl uložen v novinovědném institutu bývalé pražské německé univerzity, převzat historickým seminářem filosofické fakulty Univerzity Karlovy, odtud předán do oddělení časopisů Knihovny Národního muzea. Velký příznivec knihovny NSÚ, ředitel Knihovny Národního muzea PhDr. Karel Švehla, pak tento materiál predisponoval knihovně NSÚ. Logické bylo, že odtud byl zařazen jako jeden z fondů obnovovaného archivu. Shodou okolností a nedostatkem místa a patrně i malými jazykovými znalostmi některého z pracovníků bylo způsobeno, že tento fond nebyl prakticky nikdy rozbalen ze svých balíků. Teprve při jeho uspořádání SÚA se ukázalo, že balíky obsahují materiály i dalších německých organizací s novinářstvím vůbec nesouvisejících.⁹

Jinou cestou se do fondů dostala torza pozůstalostí dr. O. Buttera a dr. A. Fuchse. V roce 1956 byla knihovna NSÚ vyzvána, aby dle výběru převzala publikace z tzv. Knižního archivu bývalého ministerstva informací. Ten byl shromážděn v místnostech tehdejší knihovny ministerstva kultury v bývalém kinu Máj na Václavském náměstí. Ukázalo se, že místnosti skrývají ještě zařízení tiskového odboru prezidia ministerské rady, mimo jiné psací stoly, které patřily

zmíněným úředníkům tiskového odboru a v nichž se našla torza osobních pozůstalostí. Ta byla původně zařazena do sbírky novinářských pozůstalostí budované přímo v knihovně NSÚ, ale později přičleněna do rámce archivu.¹⁰

Bezprostřední péči o písemnosti byl pověřen právě z Českých Budějovic přišedší archivář a historik PhDr. Zdeněk Šimeček, který kromě jiných úkolů (archivní průzkum podkladů pro retrospektivní bibliografii novin a časopisů) se po celou dobu svého působení v knihovně NSÚ (v letech 1956–1961) věnoval uspořádání archivu. Výsledkem jeho práce bylo základní zmanipulování archiválií a jejich uložení do kartónů, které byly označeny pouze prozatímní (a proto ručně psanou) charakteristikou svého obsahu. Při uspořádávání archiválií se vyšlo z přísně provenienčního principu dle původu archiválií z hlediska původcovských organizací. V rámci těchto celků, pokud šlo o respektování spisového členění podle vnitřní organizace jednotlivých původců, nebylo možno tento princip již do důsledků dodržovat, zejména pro nepřehlednost vnitřní struktury. Vyšlo se tedy z věcně logických celků, přičemž tam, kde byly zachovány spisové celky původního uspořádání B. Novotného, byly tyto celky respektovány.

Tehdy byly položeny základy uspořádání archivu do jednotlivých archivních fondů představovaných jednotlivými novinářskými organizacemi. Tyto fondy označené písmeny se postupně rozvinuly do této podoby:

- A. Fond Spolku českých žurnalistů. 1877–1939.
- B. Fond Jednoty českých novinářů. 1902–1939.
- B/1. Fond Havlíčkův fond českých (čs.) novinářů. 1906–1948.
- C. Fond Všeslovanského svazu novinářů. 1899–1938.
- D. Fond Syndikátu českých (československých) novinářů. 1909–1939
- E. Fond Československé obce novinářské. 1920–1926.
- F. Fond Klubu československých žurnalistů. 1925–1939.
- G. Fond Národního svazu novinářů. 1939–1945.
- H. Fond Svazu českých novinářů. 1945–1948, 1968–1972, pak fond Českého svazu novinářů
- CH. Fond Ústředního svazu československých novinářů. 1946–1948.
- J. Fond Svazu československých novinářů. 1948–1968 (1976), pak fond Československého svazu novinářů.
- K. Fond Sdružení vězněných československých novinářů při SČN. 1945–1948.
- KA. Knihovna [seznam darů V. Švihovského].
- L. Fond Reichsgewerkschaft der deutsche Presse in der ČSR. 1919–1939.

Kromě toho byl vytvořen velký archivní celek Členská evidence. Týkal se všech novinářských organizací od roku 1945 a fakticky navazoval na obdobné

materiály uložené ve fondu Syndikátu českých (československých) novinářů a ve fondu Národního svazu novinářů. Obsahoval osobní složky s členskými přihláškami, dotazníky, ve všech jejích proměnách agendu doporučení novinářských míst a další osobní materiály. Nebyla to však členská evidence v aktuálním slova smyslu – členské materiály soudobých členů byly vždy uchovávány v oddělení členské evidence sekretariátu. Do této členské evidence uložené v archivu přicházely materiály novinářů zemřelých, vyloučených nebo vyškrtnutých a novinářů, kteří nevykonávali již své novinářské povolání a proto přestávali být aktuálními členy svazu. Zde byla značná proměnlivost a řada z nich se do řad novinářské organizace opět vracela, někteří vyloučení a vyškrtnutí byli bráni na milost a tak tento fond, i když neustále narůstal objemem, byl svým obsahem značně proměnlivý. Kromě osobních spisů, označených jmény a uložených v kartonech, byly tu fascikly převázaných desek z jednorázových evidenčních a kádrových akcí, jako byly výměny legitimací, prověrky apod.

Celá plejáda starších novinářských důchodců vděčí osobním spisům tohoto archivu za to, že jim mohlo být vystaveno potvrzení o letech jejich předválečného novinářského zaměstnání – příslušný důchodový úřad dal totiž všechny materiály týkající se novinářů do sběru.

Krabicované celky byly zprvu uloženy ve sklepní místnosti domu číslo 3 Vinohradské třídy. Protože místnost v sousedství havarovaného potrubí začala též provlhnout, umožnila knihovna NSÚ uložení archivu ve vyprázdněných regálech knihovniho skladu v bývalých přízemních krámech v domě číslo 5. Regály byly uvolněny, protože knihovna NSÚ pro fondy tam původně uložené dostala náhradní prostory na zámku Roztěž u Kutné Hory, který tehdy patřil – SČSN.

Po odchodu dr. Šimečka na jiné pracoviště byly další práce svěřeny externímu pracovníku knihovny Hynku Šikovi, který v rámci knihovny NSÚ a pod řízením jejího vedoucího pracoval zde až do roku 1967. Právě v této době se podařilo, že archiv, zaštitěný jako součást jednotného státního archivního fondu autoritou Státního ústředního archivu, počal prosazovat oprávněnost a užitečnost své existence i pro běžné potřeby svazu, a tak ze sekretariátu svazu a z jednotlivých oddělení počalo do archivu plynout velké množství materiálů.

Hynek Šik věnoval pozornost zejména vnější úpravě opatřováním kartonů štítky a tištěnými popisky, přičemž jednotlivé spisové celky byly v rámci kartonů opatřeny obalem opět s popisky a k takto zpracovaným fondům byly rukopisně pořizovány pomocné evidenční seznamy na volných listech. Tato evidence umožnila orientaci po existenci jednotlivých tematických celků, ale zároveň byla spojena s určitým úskalím. Pracovník archivu čím dále tím více se

věnoval detailizování jednotlivých celků, rozpojování a novému spojování, přičemž záznamy o tom na evidenčních listech se postupně stávaly nepřehlednými, protože nebyl vyznačen poslední stav uložení. Pro upřesnění co vlastně platí bylo mnohdy nutné konfrontovat několik paralelních evidenčních listů s vlastním obsahem kartonu.

V roce 1967, po připojení Novinářského studijního ústavu, včetně jeho knihovny, k Ústavu pro teorii a dějiny hromadných sdělovacích prostředků při fakultě osvěty a novinářství UK (později při fakultě sociálních věd a publicistiky UK), nemohl být archiv spravován mimo rámec Svazu čs. novinářů, a proto byl vyčleněn jako samostatná jednotka v rámci SČSN a nadále zde jako archivář SČN až do své smrti v roce 1979 obětavě pracoval Hynek Šik.

Systematické práce v archivu musely být však hned v roce 1967 přerušeny. Oba domy na Vinohradské třídě číslo 3 a 5 musely být totiž vyklizeny a posléze odstřeleny, aby udělaly místo areálu tehdejšího Federálního shromáždění ČSSR. Jako náhradní prostory byly určeny domy v Pařížské třídě číslo 9 a 11. Ukázalo se však, že při dislokaci prostorů nebylo na archiv vůbec pamatováno, a tak opět pomocnou ruku podala knihovna fakulty, která část kartonů umístila do svých regálů, rovněž v domech v Pařížské ulici. Vlastní kompletní fondy knihovny se totiž ještě po celý rok nemohly přestěhovat a byly zatím vytřídovány v prostorách bývalé sodovkárny v Kobylisích. Zde našla své umístění i část kartonů archivu. Teprve postupně došlo k řádnému umístění i částí kartonů archivu.

Teprve postupně došlo k řádnému uložení archivu SČSN, když pro archiv byly vyčleněny prostory v pátém patře domu v Pařížské ulici domu číslo 11. Byla to velická místnost jako pracovna a zároveň depozitář směrem do Pařížské ulice spolu s malou předsíňkou a bývalá prádelna v témže podlaží směrem do dvora. Zatímco prádelna byla opatřena regály ihned na začátku, způsobily pochybnosti o nosnosti podlah velké místnosti to, že nakonec v roce 1973 došlo při jedné celé stěně ke zpevnění ocelovými traverzami.

Do místnosti bývalé prádelny byly umístěny všechny fondy do roku 1948, dále celek členské evidence a z materiálů po roce 1948 materiály školského oddělení, protokoly a oceněné práce z novinářských soutěží a sympozií, a materiály připravené ke skartaci. Ostatní části archivu vytvářely regálovou stěnu v pracovní místnosti a sloučily se zároveň k operativní potřebě na vyžádání pracovníků sekretariátů obou svazů. Podle zjištění Hynka Šika tvořily archiv v roce 1969 453 kartony, z toho uzavřené fondy představovaly 83 kartony, materiály soudobého SČSN a SČN tvořily 370 kartonů včetně 97 kartonů členské evidence.

Archiv SČSN (později archiv ČSN a SČN) nebyl ovšem archivem v pravém slova smyslu, protože ČSN a ČSSN nepatřily mezi instituce, které podle plat-

ných archivních předpisů mohly budovat podnikové nebo tzv. zvláštní archivy. Soubor uložených písemností byl živou spisovou registraturou, všechny fondy archivu patřily do kompetence Státního ústředního archivu.

Bez ohledu na tyto skutečnosti byla písemnostem ze strany jejich bezprostředních pečovatелů věnována náležitá odborná pozornost, násobená navíc tím, že na rozdíl od minulých dob byla koncepce archivu a jeho zpracování postavena na odborné archivní a historické základně. Ne vždy se ovšem podařilo, aby toto pojetí proniklo i do konkrétních metod zpracování materiálů – zejména v letech 1968–1979 se začaly postupně prohlubovat některé momenty amatérského přístupu, směřující k vytváření subjektivně budovaných dokumentů bez ohledu na zásady archivního zpracování.

Výrazem těchto snah bylo vytvoření sbírkových souborů na vymezená témata, jako nová signatura S soubory:

- S1 Stanovy novinářských organizací
- S2 Tiskový zákon
- S3 Výstavy
- S4 Den tisku
- S5 Vzpomínky novinářů
- S6 Úmrtní oznámení novinářů
- S7 Řády a vyznamenání novinářské ceny
- S8 Souhrnné zprávy o činnosti Svazu za sjezdová období
- S9 Statuty: organizací SČN pro činnost klubů v ČSSN
Štátút klubov redaktorov pri ZSN
redakčného důvěrníka
- S10 Novinářské legitimace – odznaky.

Některé z uvedených souborů vznikly vyjmutím materiálů z místa jejich původního uložení v rámci jednotlivých fondů. Tím došlo k očividnému narušení původního principu uložení podle provenience. Po převzetí archivu do SÚA byly tyto subjektivně vytvořené soubory zrušeny a materiály vráceny na místo svého původního uložení. Kromě těchto souborů byly v tomto období vytvářeny i další. Do archivu proudily v mnoha exemplářích rozmnožené materiály z činnosti jednotlivých svazových orgánů obou svazů. Kromě jejich uložení podle původců byly vytvářeny i jejich soubory podle tematiky, aby bylo možno urychleně vyhovět operativním potřebám sekretariátů obou svazů a nebylo třeba hledat materiály podle původu. Oba druhy takto ukládaných materiálů nenesly však žádné označení, zhusta docházelo k záměnám a materiály diferencované za účelem jejich přehledné evidence se postupně stávaly nepřehlednými.

Po úmrtí Hynka Šika v červnu 1979 byl pisatel těchto řádek pověřen, aby v rámci vedlejšího pracovního poměru, respektive později podle dohody o pra-

covní činnosti, se věnoval péči o tento archiv. Toto období trvalo od 1. července 1979 do konce roku 1981.

Veškerá činnost spočívala v uspořádávání shora líčených nepřehledných souborů. Pozornost byla věnována i přepracovávání dosavadních evidenčních listů u některých fondů tak, aby vnitřní členění na místo chronologického řazení mělo věcně tematický sled a mohlo být podkladem pro konečné zpracování řádného inventáře tohoto fondu.

Konečně probíhalo vyčleňování členských materiálů a jejich ukládání podle původu do jednotlivých fondů. Když totiž si sekretariát Svazu vyžadoval z archivu členské spisy, měl zájem nejen o ty, které byly v členské evidenci po roce 1945, ale i o členské spisy ve fondu předválečného Syndikátu nebo Národního svazu novinářů. Spisy se obvykle vracely do archivu takto spojené a byly uloženy do členské evidence po roce 1945, kde se tímto způsobem počaly hromadit spisy, které sem nepatřily. V rámci zachování principu provenience bylo nutno takovéto spisy reponovat a uložit na správné místo jejich původu. Znamenalo to ovšem provádět revizi všech členských spisů, kterážto práce pro svou obsáhlost a časovou náročnost nemohla být dokončena.

Prostor pracovního archivu byl zmenšen o nastěhování pěti kardexových skříní z oddělení členské evidence ČSN, tak že faktický rozsah spisů členské evidence uložených v archivu se rozšířil o tyto celky:

- § Nedoporučené přihlášky
- § Zemřelí
- § Vyloučení (seznamy)
- § Kádrové materiály Klubu volných novinářů
- § Vyřazení + zamítnuté členské dotazníky k výměně novinářských průkazů

Kromě toho dvě kardexové skříně obsahovaly kádrové a osobní materiály pracovníků obou svazů od roku 1945 včetně Novinářského studijního ústavu a dále osobní a kádrové materiály uchazečů o různá místa v těchto institucích.

Pro 80. léta nelze vyjádřit žádné velké uspokojení nad osudy tohoto pracoviště. Nastalé změny ve vedení orgánů ČSN přivedly nové tváře, které nebyly vůbec informovány o dosavadních osudech archivu a o péči dosavadních pracovníků o něj. Převládlo strohé aparátnictví, které naprosto nepřálo tomu, aby o archiv pečovala osoba bez „kádrových předpokladů“. Zdálo se, jako kdyby teprve nyní i do archivu vstoupila normalizace. A tak vedením archivu byla pověřena M. Novotná se vzděláním železniční telegrafistky, která byla ovšem manželkou šéfredaktora pražského komunistického deníku Svoboda. Jejím prvním činem byl příkaz odvést do sběru osm kartonů členské evidence slovenských novinářů, které se jí zdály překážet.¹¹

V rámci „vylepšování“ vzhledu byly balíky materiálů došlých do archivu z jednotlivých oddělení sekretariátu bez ladu a skladu „uloženy“ do dosud prázdných kartonů, tak že byly spotřebovány a na jejich použití pro důležitější materiály se již nedostalo.

Naštěstí působení M. Novotné v archivu skončilo v listopadu 1984, kdy jako archivář nastoupil M. Pařík a působil zde do prosince 1988. Jeho práce vzbuzovala určité naděje, zejména proto, že bylo provedeno spojení spisoven obou svazů a jejich archivu tak, že kromě historické části archivu obsahujícího uzavřené již archivní fondy do roku 1948, vytvářela živá část tyto tři celky:

1. Archiv SČSN a SČN
2. Archiv – spisovna ČSSN (od roku 1972)
3. Archiv – spisovna ČSN (od roku 1972).

Pracovně se M. Pařík počal věnovat reorganizaci části materiálů archivu spisovny od roku 1945 při uplatnění provenienčního principu, tj. respektováním původu a původce, u něhož písemnosti vznikly a s ohledem na strukturální uspořádání novinářských organizací.

Veškeré naděje byly však zmařeny tím, že do pracovní náplně archiváře byly promítnuty i další úkoly svazové práce, tak že na vlastní archiv nebylo nakonec mnoho času. Odborné archivní zpracování historických celků se proto dělo pouze dobrovolnou péčí aktivisty, prováděnou i nadále pisatelem těchto rádků.

Po listopadu 1989, kdy nebylo dostatečně jasno, kdo by vlastně měl v archivu pracovat, jsem se střídavě o archiv měl starat a zase neměl starat, v každém případě byl dosavadní aktivista dožadován, aby našel potřebné spisy, o jejichž uložení u dalších pracovníků sekretariátu nebyl žádný přehled.

Archiv náležel do kompetence ekonomického oddělení nově vzniklého, respektive obnoveného Syndikátu novinářů České republiky. Přístupnost ke klíčům od archivní místnosti včetně přístupnosti k historickým fondům byla čím dál obtížnější a systematická práce ze dne na den na sebe navazující byla fakticky znemožňována. Opět se tu projevovala neznalost dosavadní vykonané práce násobené náladovostí, kdy jednou byl přístup umožněn, jindy ne. Vrcholem svévole byly nekompetentní zásahy do uspořádání a umístění fondů. Citelnou ztrátu utrpěl archiv tím, že místnosti tzv. prádelny s historickými fondy, která byla navíc přeplněna balíky do archivu došlých materiálů z oddělení Syndikátu, měla být tzv. „uklizená“. Stalo se tak takovým způsobem, že materiály byly vyházeny na plachty na půdu sousedního domu v Pařížské 9, propojeného požárními dveřmi. Tato půda byla ale zcela otevřena hejnům holubů, kteří ji patřičně znečišťovali. V archivní místnosti byly však na stolku připraveny k zařazení další archiválie, navíc při prováděném reponování členských přihlášek

byly zde na židlich otevřené kartony členské evidence předválečného Syndikátu čs. novinářů a Národního svazu novinářů. To vše bez milosti bylo naházeno na vedlejší půdu, a i když přikryto další plachtou, záhy rovněž znečištěno od holubů. Snaha dostat se na vedlejší půdu – byť s nutností použití hygienických ochranných pomůcek – a materiály co nejrychleji zachránit, byla marná, z neznámých důvodů byl k nim zamezen přístup. Zde došlo k největším ztrátám na historicky nejcennějších fondech archivu. Naprostá ignorance organizátorů a tupost provádějících pracovníků slavila své žně.¹²

Dům v Pařížské ulici číslo 11, v němž archiv byl umístěn, byl nárokován v rámci restituce dědici původního majitele a proto musel být vyklizen.

Na stěhování archivu došlo na jaře 1993. Jako nové umístění byly určeny naprosto nevhodné vlhké prostory ve sklepě okálu, postaveného pod zámekm Roztěž a náležejícího rovněž Syndikátu novinářů. Pro všechny fondy archivu zde byly připraveny regály. Vlastní stěhování z Prahy představovalo pohromu. Materiály byly stěhovány naprosto nešetrně, kartóny a vysypané spisy z nich nebo z polorozpadlých fasciكلů byly pošlapávány těžkými botami stěhováků, a rozsypané fotografie pro svou zajímavost mizely, materiály špatně uložené na vozech vylétaly při jízdě – to byl obraz další nezodpovědné netečnosti, která v tomto roce těžce postihal archiv. Navíc je důvodné podezření, že řada materiálů, zejména uložených ve fasciklech a nevybalených balících vůbec na Roztěž nedojela a skončila ve sběrnách papíru. Za své vzaly i cenné materiály na vedlejší půdě, které jsou zcela poničeny od holubů rovněž skončily ve sběru. Záhy po uložení materiálů do regálů v okálu došlo zde k prasknutí vodovodního potrubí a voda se dostala i do suterénu.

Nevětrané prostory, o které se nikdo nestaral, čím dále tím více provlhlávaly a archiv, byť uložený v regálech, počal podléhat postupné zkáze.

Šťěstím pro další osud archivu byla ta okolnost, že v roce 1995 se z badatelských důvodů začala po archivu pít Doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc. Byl jí umožněn přístup do okálů a zde se zděšením zjistila, že zcela provlhlé spisové celky, které již ztratily svou pevnou konzistenci, stávaly se papírovou kaší, mezi níž se provrtávaly myši, provlhlostí zcela rozpadlé obaly kartonů, vše pokryté postupující plísní a naplnění ovzduším hniloby a zkázy. Spolu se svým kolegou doc. PhDr. Janem Jirákem, CSc. iniciovala ještě v témže roce u tehdejšího vedení Syndikátu a s jeho plnou podporou záchranou akci k uchování alespoň toho, co se ještě dalo zachránit.

Za financování převozu materiálů z prostředků Syndikátu do Prahy a za použití sil studentů fakulty sociálních věd UK byly postižené archiválie uloženy na místo určené Syndikátem, a to do prostorů bývalých místností Klubu novinářů v 1. poschodí v Pařížské ulici č. 9. Řada materiálů se rozpadla, než mohla být

naložena. V Praze se doc. Köpplová a doc. Jirák snažili materiály za stálého ohrožení plísní rozřídovat a především vystavit vysušujícímu proudění vzduchu. I tak řada materiálů zničených plísní musela být eliminována. Nelze dnes již zjistit, které materiály padly za oběť bezhlavé organizaci stěhování, a které se rozpadly vlivem mokra a plísně. Teprve pracná konfrontace skutečně zachovaných materiálů s evidenčními listy Hynka Šita (alespoň pro období do r. 1979) podá skutečný obraz o způsobených ztrátách. Pro část materiálů byly postaveny regály pořízené doc. Köpplovou, ale ani to nebylo dostačující. Ukázalo se, že bez odborného zásahu nelze v práci s materiálem úspěšně pokračovat. A tak díky rozhodnutí předsedkyně Syndikátu České republiky paní Ireny Valové bylo toto řešení nalezeno v předání archiválií do odborné péče Státního ústředního archivu.

Všechny archiválie musely projít protiplísňovou desinfekcí. Ani při rozřívání převzatých kartónů se však nepodařilo uchovat původní označení jejich obsahu a tak manipulace s fondem musela být prováděna podle věcné příslušnosti jednotlivých celků, původně tvořících obsah kartónů. Vzhledem k důslednému zachovávání principu provenience se podařilo i za těchto obtížných podmínek zrekonstruovat obraz celků jednotlivých novinářských institucí.

Jak již bylo uvedeno, nebyl archiv již nadále pojímán jako soubor jednotlivých fondů, ale jako jediný archivní fond Archiv Syndikátu novinářů.

V současné době je členěn do těchto celků:

a) členské evidence

– sem byly soustředěny materiály členské evidence, uložené původně v dílčím fondu Syndikát českých (československých) novinářů, dále v dílčím fondu Národní svaz novinářů a všechny materiály archivního celku členská evidence, týkající se období po roce 1945.

b) dílčí fondy novinářských celků

- Spolek českých žurnalistů 1877–1939 (původně sign. A)
- Všeslovenský svaz novinářů 1898–1938 (pův. sign. C)
- Jednota českých a československých novinářů 1902–1939 (původně sign. B)
- Reichsgewerkschaft der deutschen Presse in der ČSR 1919–1939 (původně sign. L)
- Československá obec novinářská 1920–1926 (původně sign. E)
- Klub československých žurnalistů 1925–1939 (původně sign. F)
- Syndikát českých, později československých novinářů 1909–1939 (původně sign. D)
- Národní svaz novinářů 1939–1945 (původně sign. G)
- Svaz českých novinářů 1945–1948, 1968–1970 (1972) – (původně sign. H)

- Sdružení vězňených novinářů při Svazu českých novinářů 1945–1948 (původně sign. K)
- Ústřední svaz československých novinářů 1946–1948 (původně sign. CH)
- Svaz československých novinářů 1948–1968 (původně sign. J)
- Svaz slovenských novinářů (Zváz slovenských novinárov) – včetně evidence 1968–1989
- Ústředí novinářů ČSSR 1968–1972
- Československý svaz novinářů 1972–1989
- Český svaz novinářů 1972–1989
- Syndikát českých novinářů 1990–dosud
- Deutscher Zeitungswissenschaftlicher Verband (1940–1945)
- Sbírký a torza
- Osobní fondy novinářů
- Svaz vydavatelů denních listů (1921–1943)
- Čítárna a posluchárna německých studentů v Praze (b. d.)
- Oberkommando der Kriegsmarine (1941–1942)
- Institut für Volkslehre (1942–1944)
- Institut für Zeitungswissenschaft an der Deutschen KU (b. d.)

V rámci uvedených celků jsou spisy rozřídovány podle archivních zásad dle jednotlivých původců v rámci vnitřní struktury organizací a dále chronologicky.

Instruktivní uvedení do používání inventáře tohoto archivního fondu podává jeho úvod, zpracovaný autory A. Blodigovou a PhDr. J. Bubénkem v březnu 2000.¹³

Zpracování této studie se opíralo o starší text z roku 1987.¹⁴

Současný stav

I přes těžké ztráty, které archiv v průběhu své existence utrpěl, dokumentuje přes 100.000 materiálů uložených v několika stech kartonech pestrý obraz činnosti novinářských organizací a představuje dosud plně nevytěžený zdroj poučení o nich.

O životě novinářských organizací promlouvají ale i tištěné prameny, především výroční zprávy. Ty tvoří specifický, vzácně dochovaný soubor drobných tisků, vydávaných jednotlivými organizacemi. Pokus o jejich soupis, založený na fondech několika knihoven, vykazuje i tak četné mezery – některé ročníky se nepodařilo vůbec nalézt¹⁵).

Informační funkci výročních zpráv nahradily postupně mnohem pružnější a svou periodicitou i aktuálnější časopisy, vydávané novinářskými organizace-

mi. Ty na svých stránkách přinášely a přinášejí podrobné informace o životě svých organizací.

Pohled na strastiplnou historii zápasu o uchování dokladů minulosti české žurnalistiky evokuje zcela nutně ořesné poznání: není snad žádné jiné profese, jejíž příslušníci by si tak málo vážili dokladů své vlastní minulosti, ba dokonce se mnohdy vyslovovali i proti jejich uchovávání.

Kultivace širokých řad novinářů v rámci syndikátu ve smyslu pozitivního postoje ke své individuální i kolektivní vlastní minulosti bude zřejmě ještě dlouho otevřeným úkolem. Tím spíše upjetí s tímto archivem po dobu čtyřicetipěti let snad opravňuje vyslovit za všechny, kdo tento archiv budovali, poděkování za vzácné osvědčené rozhodnutí předsedkyně Syndikátu novinářů České republiky Ireně Valové, která se především zasadila o svěření těchto cenných a historických písemností do péče Státního ústředního archivu.

POZNÁMKY

¹ Vejvara, Josef. Historie Spolku českých žurnalistů, Praha.

² Zpráva spolku českých žurnalistů (od roč. 38. 1915...žurnalistů) za rok 1877 až 1878 (–1939). Roč. (1.) – 61. Praha 1879–1939. 61.

Jednatelská zpráva Penzijního fondu spolku českých žurnalistů (od roč. 1885žurnalistů) v Praze za správní rok 1883 (–1905 nebo 1906). Praha 1884–1906 nebo 1907. 23 nebo 24 sv.

Výroční zpráva Penzijního fondu Spolku českých žurnalistů v Praze za správní rok (1906) 1907–(1940). Roč. (24.) 25–58. Praha (1907) 1908–1941. 34 nebo 35 sv.

Výroční zprávy Penzijního fondu pro vdovy a sirotky Spolku českých žurnalistů v Praze za správní léta 1896, 1897 a 1898. Praha 1899. 19 s. Výroční zpráva Penzijního fondu pro vdovy a sirotky členů Spolku českých žurnalistů v Praze za správní rok 1899 (–1940). Praha 1900–1941. 41 sv.

Výroční zpráva a účty za 1. (–10.) správní rok. Nemocenská pokladna Spolku českých žurnalistů. Praha 1905–1914. 10 sv.

Výroční zpráva a závěrečné účty za 11. (–15.) správní rok. Nemocenská pokladna Spolku českých žurnalistů. Praha 1915–1919. 5 sv.

³ Výroční zpráva Jednoty českých novinářů za rok 1906. Praha (1907). 11 sv.

Výroční zpráva o činnosti Jednoty českých novinářů v Praze za rok 1907 (–1909). Praha (1908–1910). 3 sv.

Zpráva o činnosti Jednoty českých novinářů v Praze za rok 1910 (–1919). Praha (1911–1920). 10 sv.

Zpráva o činnosti Jednoty československých novinářů v Praze za rok 1920 (–1938). Praha (1921–1939). 19 sv.

Zpráva o činnosti Havlíčkova fondu českých novinářů v Praze za rok 1917 (–1930). Praha (1918–1931). 14 sv.

Zpráva o činnosti Havlíčkova fondu Jednoty československých novinářů za rok 1931 (–1937). Praha 1932–1938. 7 sv.

Zpráva o činnosti Havlíčkova fondu Jednoty čs. novinářů za rok 1938. Praha (1939). 10 s.

Zpráva o činnosti Havlíčkova fondu Jednoty českých novinářů za rok 1939. Praha, vl. n. (1940). 14 s.

Zpráva o činnosti Havlíčkova fondu za rok 1940. Praha, Havlíčkův fond českých novinářů (1941). Nestr.

⁴ Zyka, Jar. B. Zřídíme novinářské museum a archiv čsl. novinářství. Věstník československých novinářů, II. 1928, č. 5, s. 86.

⁵ „Archiv Syndikátu čs. novinářů je úplný a rozsáhlý. Z něho je jasně vidět, jak pronikavě Syndikát pracoval na poli sociálního zabezpečení našich novinářů. Z něho bude podán úplný a dokonale obraz této veliké práce, jež vedla k plnému úspěchu.“ Novotný, Bohuslav. Archiv českých novinářů. Tisk a novináři, XIV. 1939/40, č. 8, s. 85.

⁶ Novotný, B. Budujeme novinářský archiv! Tisk a novináři, XIII. 1938/39, č. 9. s. 99.

⁷ Novotný, B. Význam novinářského archivu. Tisk a novináři, XIV. 1939/40, č. 3, s. 19–20.

Novotný, B. Jak pomůžete nejlépe vybudovati novinářský archiv? Tisk a novináři, XIV. 1939–40, č. 5–6, s. 51.

⁸ Novotný, B. Archiv českých novinářů. Tisk a novináři, XIV. 1939/40, č. 7, s. 65–66; č. 8, s. 83–85.

⁹ Jde o čítárnu a posluchárnu německých studentů v Praze, Oberkommando Kriegsmarine, Institut für Volkslehre.

¹⁰ Pro ilustraci tehdejších poměr: v knihovně ministerstva kultury byl rozsáhlý lístkový katalog budovaný na základě katalogu knihovny presidia ministerské rady, což byla jediná instituce, která hned od počátku republiky měla povinný výtisk z celého území státu. Navíc, tento katalog budovaný významným představitelem čs. knihovnictví B. Koutníkem, byl důsledně pro všechny obory zpracováván podle Mezinárodního desetinného třídění. Po zrušení knihovny ministerstva kultury byly její fondy převzaty Národní knihovnou včetně uvedeného katalogu, který rozhodnutím jednoho z vedoucích pracovníků byl dán do sběru.

¹¹ Tyto materiály se právě vrátily z externí excerptce biografických údajů pro Matici slovenskou a její připravovaný rozsáhlý slovník slovenských osobností.

¹² Mezi ztráty náleží i pozoruhodný materiál – členská přihláška Julia Fučíka do Národního svazu novinářů, v níž byla vložena kopie dopisu jemu zasláního v rámci akce umístování nezaměstnaných novinářů. Bylo mu nabídnuto místo šéfredaktora tisku Český dělník v Říši, s pozoruhodným dovětkem, že s druhou stranou (rozuměj říšskou pozn. KM) bylo vše projednáno a nejsou námitky.

¹³ Inventář archivního fondu Archiv Syndikátu novinářů 1877–1990 (inventáře a katalogy fondů Státního ústředního archivu v Praze, JAF č. 1308).

¹⁴ Z historie naší novinářské organizace (1877–1987). Praha 1987.

¹⁵ Soupis výročních oprav a obdobných tisků Spolku českých žurnalistů, Jednoty českých (československých) novinářů a Havlíčkova fondu československých novinářů je zde uveřejněn v poznámkách 2 a 3.

ZUSAMMENFASSUNG

DAS ARCHIV DES SYNDIKATS DER JOURNALISTEN

Karel Malec

In dieser Studie, die leider die letzte Arbeit von Doz. Karel Malec ist, widmet sich Autor ausführlich der Historie des Archivs des Syndikats der Journalisten und seiner Vorgänger. Der Beitrag ist nicht nur auf Grund der Quellen und Literatur, sondern auch auf Grund der eigenen Erinnerungen bearbeitet, denn Karel Malec widmete sich systematisch der Pflege des Archivs des Syndikats der Journalisten.

*Die Historie der Pflege der schriftlichen Agenda unserer journalistischen Organisationen kann man schon seit Ende des 19. Jahrhunderts verfolgen. Eine der ersten Informationen, leider nicht zu angenehm, ist die Erinnerung des Redakteurs der Zeitung *Národní listy* (National-Blätter) Josef Vejvara, der die Vernichtung der Schriftstücke des Vereins der tschechischen Journalisten im Jahre 1898 aufzeichnete. Die Pflege der schriftlichen Agenda der tschechischen journalistischen Organisationen verbesserte sich gewissermaßen nach 1918, wann die ersten Vorschläge zur Gründung eines journalistischen Archivs erschienen. Diese Vorschläge standen mit der Entstehung der Einheitsorganisation der tschechoslowakischen Journalisten – des Syndikats der tschechischen (tschechoslowakischen) Journalisten - in Zusammenhang. Der Vorschlag wurde erst im Jahre 1938 teilweise realisiert, wann einer der Funktionäre des Syndikats, der Redakteur Buhuslav Novotný, mit der Funktion des Archivars beauftragt wurde.*

*In der Zeit nach Münchner Abkommen 1938 kam zur Vereinigung des bisher verzettelten Vereinslebens, was im Bereich des Journalismus durch Ersetzung des Nationalen Journalistenverband (*Národní svaz novinářů*) zum Ausdruck kam, dessen Stammwesen das bisherige Syndikat der tschechoslowakischen Journalisten bildete und in dessen Rahmen die anderen journalistischen Organisationen nacheinanderfolgend eintraten. Das bisherige Archiv wurde infolgedessen das Archiv dieser neuen Organisation und wurde durch andere Spenden (z. B. das journalistischen Personalarchiv von Josef Vejvara) noch erweitert.*

*Die Erneuerung des freien Lebens nach der Befreiung 1945 brachte auch die Entstehung einer neuen journalistischen Organisation mit und zwar des Tschechoslowakischen Verband der Journalisten (*Československý svaz novinářů*). Im Jahre 1953 entstand auch Journalistisches Studieninstitut, das*

seit 1956 auch mit der Verwaltung des Archivs beauftragt wurde. Der Archivverwaltung widmete sich am meisten der fachgebildete Archivar und Historiker Dr. phil. Zdeněk Šimeček, der die schriftliche Agenda nach der Provenienzprinzip einordnete (z. B. der Verein der tschechischen Journalisten, der Allslawische Verband der Journalisten, der Verband der tschechischen Journalisten u. ä.). In dieser Tätigkeit setzte nach Šimečeks Weggang Hynek Šik fort, und das auch nach der Angliederung des Nationalen Journalistenverbandes zur damaligen Fakultät für Volksbildung und Journalistik der Karlsuniversität. Nach dem Tode Šiks im Jahre 1979 wurde mit der Archivverwaltung Karel Malec beauftragt, der später auch der Leiter der Bibliothek bei der Fakultät der Journalistik der Karlsuniversität wurde.

Im Jahre 1993 wurde das Archiv schonungslos ins Objekt des Syndikats der Journalisten in Rožtůž überliefert, wo zu den schweren physischen Beschädigungen der Archivalien kam. Dank Doz. Dr. phil. Barbara Köpplovás und Dr. phil. Jan Jiráks aus der Fakultät der Sozialwissenschaften der Karlsuniversität ist gelungen, das Archiv nach einigen Jahren zurück nach Prag zu führen. Im Jahre 1999 wurde es dann in die Verwaltung des Staatlichen Zentralarchivs in Prag übergeben, wo dieser Bestand fachlich bearbeitet wurde.